

Remissvar på betänkandena Komplementär och alternativ medicin och vård säkerhet, kunskap och dialog (SOU 2019:15) och Komplementär och alternativ medicin och vård – ny lagstiftning (SOU 2019:28)

Inledningsvis vill Konsumentverket påpeka att det är välkommet att lagstiftningen inom KAM/KAV ses över och att skyddet för vårdsökande därmed kan komma att stärkas.

Konsumentverkets yttrande begränsas till de delar i betänkandena som berör Konsumentverkets verksamhet.

Angående utredningens förslag om intensifierad dialog med KAM samt analys av förutsättningar för en eller flera branschöverenskommelser

I betänkandena lyfts bland annat Konsumentverkets förutsättningar att ingå branschöverenskommelser med utövare inom KAM-branschen samt även möjligheten att komplettera sådana överenskommelser med vägledningar. I egenskap av förvaltningsmyndighet med uppgift att bland annat kontrollera att företag följer de konsumentskyddande regler som Konsumentverket har ansvar för, kan verket arbeta med både traditionell tillsyn och förebyggande insatser som dialog, branschöverenskommelser och vägledningar inom samtliga marknader där företag marknadsför varor och tjänster mot konsumenter. Det är självklart mycket viktigt att myndighetens insatser riktas mot de marknader som orsakar störst konsumentskador och där insatserna kan göra störst nytta. Det är likaså viktigt att myndigheten vid varje tillfälle använder det eller de verktyg som bedöms ge störst effekt. För att veta inom vilka marknader särskilda insatser behövs och för kunna prioritera på bästa sätt arbetar Konsumentverket löpande med omvärldsbevakning. Konsumentverket har därför goda kunskaper om konsumenternas förutsättningar på olika marknader. Även framgent bör det ankomma på Konsumentverket att utifrån

aktuell kunskap om konsumenternas förutsättningar prioritera områden och insatser att genomföra. När det gäller att minska de konsumentproblem på KAM-marknaderna som ligger inom Konsumentverkets ansvarsområde har löpande tillsyn hittills bedömts vara den lämpligaste insatsen och verket genomför fortlöpande sådana insatser.

Angående utredningens bedömning att Konsumentverket skulle kunna komplettera branschöverenskommelser med vägledningar om hur KAM-utövare kan arbeta för att erbjuda säkra tjänster

Konsumentverket är bland annat tillsynsmyndighet över produktsäkerhetslagen som anger att varor och tjänster som erbjuds konsumenterna ska vara säkra. Inom tjänstesäkerhetsområdet finns många verksamheter där det föreligger gränsdragningsproblematik mellan olika myndigheters ansvarsområden. När det gäller områden med gränsdragning gentemot hälso- och sjukvård och vilka behandlingar som endast får utövas av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal är det särskilt viktigt med tydlighet i vem som är ansvarig myndighet. Konsumentverket välkomnar förslaget till ny lagstiftning och de förtydliganden som görs avseende Socialstyrelsens och IVO:s uppdrag. Någon ytterligare vägledning än den som Socialstyrelsen föreslår arbeta fram tillsammans med branschen, anser inte Konsumentverket vara befogad. Ett sådant uppdrag till Konsumentverket (om vägledning för KAM-utövare att erbjuda säkra tjänster) kan snarare bli vilseledande för utövarna.

Angående utredningens förslag om att ge Konsumentverket ett särskilt uppdrag att presentera konsumentvägledande generisk information om KAM på sidan "Hallå Konsument"

Innehållet på upplysningstjänsten Hallå konsumenters webbplats styrs i hög grad av konsumenternas efterfrågan och behov samt den expertis som finns inom myndigheten och hos informationsansvariga myndigheter (se 1 § förordning om en upplysningstjänst för konsumenter 2014:110). Information som inte är efterfrågad av konsumenterna riskerar att leda till en mindre användarvänlig webbplats genom att exempelvis göra densamma svårnavigerad och mer komplex. Konsumenterna som kontaktar Hallå konsument utifrån informationen på webbplatsen förväntar sig också att vägledarna besitter expertis i sakfrågan. Utifrån detta resonemang vill Konsumentverket förtydliga att endast sådan information som rör det direkt konsumenträttsliga förhållandet bör återfinnas på Hallå konsumenters webbplats. I övrigt anser Konsumentverket att 1177 är den naturliga kunskapskällan för allmänheten att vända sig till när det kommer till frågor som rör KAM/KAV. Om liknande information samlas på två av varandra oberoende webbplatser kommer troligen den mest besökta av dem, i det här fallet 1177, att ranka högst hos sökmotorer. Återigen understryker detta

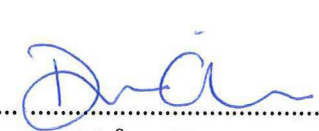

vikten att tydligt särskilja informationen hos Hallå konsument och 1177 för att inte försvåra för informationssökande konsumenter.

Övriga kommentarer

Konsumentverket ser det som angeläget att det aktuella förslaget till ändring i patientsäkerhetslagen samordnas med utredningsförslaget "Stärkt skydd för den enskilde vid estetiska behandlingar – Ny lag om kirurgiska ingrepp och injektionsbehandlingar" (Ds 2019:20).

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Cecilia Tisell. I handläggningen har också enhetschefen Andreas Prochazka och föredragande juristen David Ånesjö deltagit.

Cecilia Tisell
Beslutande

David Ånesjö
Föredragande